

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут будівництва та архітектури

03-10-148S

СИЛАБУС	Безпека праці в сільськогосподарській галузі	
SYLLABUS	Labor safety in the agricultural industry	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	ФП.12	
Освітній рівень Level of Education	магістерський (другий) master's (second)	
Галузь знань Field of Knowledge	26	Цивільна безпека Civil security
Спеціальність Field of Study	263	Цивільна безпека Civil security
Освітня програма Degree Programme	Охорона праці Occupational health and safety	

РІВНЕ – 2023

Силабус навчальної дисципліни «Безпека праці в сільськогосподарській галузі» для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Охорона праці» спеціальності 263 «Цивільна безпека» Рівне. НУВГП. 2023. 11 стор.

ОП на сайті університету: <http://surl.li/kjbyt>

Розробник силабусу:

е-підпис Шаталов О.С., канд. с.-г. наук, доцент, доцент кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «28» серпня 2023 року

Завідувач кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності:
е-підпис Кухнюк О.М., канд. техн. наук, доцент.

Керівник освітньої програми:

е-підпис Филипчук Віктор Леонідович, д-р. техн. наук, професор

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ будівництва та архітектури
Протокол № 1 від «29» серпня 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: Макаренко Р.М., канд. техн. наук, професор.

Попередня версія силабусу - 03-10-92S

© НУВГП, 2023

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Безпека праці в сільськогосподарській галузі	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	Магістр
Освітня програма	Охорона праці
Спеціальність	263 Цивільна безпека
Рік навчання, семестр	1-й, 1-й денна форма 1-й, 1-й заочна форма
Кількість кредитів	3
Лекції:	16 год./2 год.

Практичні заняття:	14 год./8 год.
Самостійна робота:	60 год. /80 год.
Курсова робота:	Ні
Форма підсумкового контролю	Залік
Мова викладання	Державна
ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА	
	Шаталов Олександр Сергійович, доцент, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності
Вікіситет	https://cutt.ly/7qeKGLv
Канали комунікацій	o.s.shatalov@nuwm.edu.ua https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2574
Мета та завдання	
<p>Однією з умов високої працездатності працівника галузі є створення належних і нешкідливих умов праці з урахуванням особливостей технологічних процесів, машин, механізмів, устаткування, яке експлуатується в ній. Навчальна дисципліна надає можливість ознайомитись з умовами діяльності працівників сільськогосподарської галузі, факторами негативного впливу на їх здоров'я при виконанні робочих процесів, а також із заходами та засобами протидії виробничим небезпекам, профілактикою професійних захворювань та виробничого травматизму з метою мінімізації ризиків для людей та довкілля.</p> <p>Метою навчальної дисципліни є формування знань щодо соціальної відповідальності за наслідки професійної діяльності із освоєнням теоретичних, організаційно-правових і практичних основ забезпечення безпеки праці працівників сільськогосподарської галузі з ідентифікації і профілактики небезпек в умовах галузі.</p> <p>Завданням навчальної дисципліни є надання знань, навичок з забезпечення нормованого рівня безпеки праці працівників в сільськогосподарській галузі, аналізу травматизму, захворюваності та аварійності на виробництві з метою створення та підтримання безпечних умов діяльності в галузі.</p>	
Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів	
https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2574	
Передумови вивчення	
Передумовою вивчення дисципліни є опанування знаннями таких навчальних дисциплін: Організація діяльності служби охорони праці.	
Компетентності	

ЗК-3. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ФК-4. Здатність до застосування інноваційних підходів, сучасних методів, спрямованих на регулювання техногенної та виробничої безпеки.

ФК-7. Здатність організувати та проводити моніторинг за визначеними процесами, аналізувати його результати та розроблювати науково-обґрунтовані рекомендації на підставі отриманих даних.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН-3. Інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання теоретичних та/або практичних задач і проблем у сфері цивільної безпеки.

ПРН-5. Розробляти та реалізовувати ефективні заходи, спрямовані на регулювання та забезпечення цивільної безпеки.

ПРН-6. Визначати та аналізувати можливі загрози виникнення надзвичайної ситуації, аварії, нещасного випадку на виробництві та оцінювати можливі наслідки та ризики.

ПРН-19. Керувати системами управління охороною праці на рівні підприємства.

Структура та зміст навчальної дисципліни

Тема	ПРН	Форми організації навчання	Кількість годин			
			Денна форма	Заочна форма		
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Безпека праці в сільськогосподарській галузі						
1	Тема 1. Безпека праці в сільськогосподарській галузі. Стан охорони праці в АПК. Законодавче та нормативно-правове забезпечення охорони праці в сільськогосподарській галузі. Особливості виробництва в сільськогосподарській галузі. Організація охорони праці на суб'єктах сільськогосподарської галузі. Охорона праці сезонних працівників.	ПРН-3, 19	Л	2	1	
			ПЗ			
			СР	5	10	
2	Тема 2. Безпека та гігієна праці в сільськогосподарській галузі. Стан умов праці в АПК. Аналіз умов праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу. Види подій нещасних випадків, професійні та виробничі захворювання працівників АПК. Гігієна праці за різних видів виробництв в сільськогосподарській галузі. Профілактичні заходи щодо поліпшення стану виробничого середовища, зменшення важкості та напруженості праці.	ПРН-6, 15	Л	2		
				ПЗ	2	2
				СР	10	15
3	Тема 3. Безпека праці за різних видів робіт в сільськогосподарській галузі. Безпека праці за різних видів робіт в сільськогосподарській галузі. Безпека праці під час технічного обслуговування та ремонту машин і обладнання сільськогосподарського виробництва.	ПРН-5, 6	Л	4		
				ПЗ	8	4
				СР	10	15
4	Тема 4. Безпека праці при роботі з	ПРН-5,	Л	2	1	

	пестицидами та агрохімікатами. Закон України про пестициди і агрохімікати. Гігієнічна класифікація пестицидів за ступенем небезпечності. Вимоги до територій, будівель, технологічного обладнання складів пестицидів і агрохімікатів. Вимоги безпеки при зберіганні, транспортуванні, використанні пестицидів і агрохімікатів.	6	ПЗ	2	
			СР	10	10
5	Тема 5. Безпека праці при виробництві на закритому ґрунті. Умови праці в теплицях. Виробничі фактори технологічних процесів при роботах в теплицях. Засоби та заходи забезпечення безпеки праці при роботах на закритому ґрунті.	ПРН-5, 6	Л	2	
			ПЗ		
			СР	10	10
6	Тема 6. Електробезпека об'єктів сільськогосподарської галузі. Класифікація електротехнічного обладнання за функціональним призначенням. Електротравматизм у сільському господарстві. Особливості вимог безпеки праці в електромеханізованому тваринництві. Контроль технічного стану енергетичного обладнання. Організація технічного обслуговування та ремонту енергетичного обладнання. Захист від статичної електрики.	ПРН-3, 5, 6	Л	2	
			ПЗ		
			СР	5	10
7	Тема 7. Пожежна безпека об'єктів сільськогосподарської галузі. Причини виникнення пожеж на об'єктах сільського господарства. Забезпечення пожежної безпеки в рослинництві та тваринництві. Пожежна профілактика на об'єктах сільського господарства.	ПРН-3, 5, 6	Л	2	
			ПЗ	2	2
			СР	10	10
	Разом модуль 1		Л	16	2
			ПЗ	14	8
			СР	60	80
	Разом		Л	16	2
			ПЗ	14	8
			СР	60	80

Форми та методи навчання

Формами навчання є: очна, заочна, дистанційна. Використовуються наступні методи навчання: демонстрація готових рішень, макетів, стендів; проблемно-пошуковий; навчальна дискусія; аналіз конкретних ситуацій.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/ результатів навчання

Підсумковою формою контролю навчальної дисципліни є залік. Обов'язковими видами завдань, що підлягають оцінюванню є: практичні заняття, поточні контрольні модулі (№№1, 2) за змістом лекційного курсу.

Шкала оцінювання досягнень ПРН здобувачами вищої освіти

Вид заняття	Бали	Форма контролю
1. Поточна складова оцінювання		
Змістовий модуль 1		
Тема 1. Безпека праці в сільськогосподарській галузі	20	Тест МК1

Тема 2. Безпека та гігієна праці в сільськогосподарській галузі		
Тема 3. Безпека праці за різних видів робіт в сільськогосподарській галузі		
Тема 4. Безпека праці при роботі з пестицидами та агрохімікатами	20	Тест МК2
Тема 5. Безпека праці при виробництві на закритому ґрунті		
Тема 6. Електробезпека об'єктів сільськогосподарської галузі		
Тема 7. Пожежна безпека об'єктів сільськогосподарської галузі		
Усього лекційних занять	40	
1.1. Практичне заняття № 1 Визначення шкідливих і небезпечних факторів технологічних процесів у сільськогосподарській галузі	10	Виконання завдання
1.2. Практичне заняття № 2 Оцінка заходів з безпеки праці основних видів робіт у сільськогосподарській галузі	15	Виконання завдання
1.3. Практичне заняття №3 Класифікація пестицидів за ступенем небезпечності	10	Виконання завдання
1.4. Практичне заняття №4 Визначення забезпеченості працівників сільськогосподарської галузі ЗІЗ за основних видів робіт	15	Виконання завдання
1.5. Практичне заняття № 5 Визначення показників пожежної небезпеки складів пестицидів і агрохімікатів	10	Виконання завдання
Усього практичних занять	60	
Усього поточна складова оцінювання:	100	
2. Підсумкова складова оцінювання		
2.1. Модульний контроль №1	20	Тест
2.2. Модульний контроль №2	20	Тест
Усього підсумкова складова оцінювання:	40	
Разом:	100	

Критерії оцінювання практичних завдань (% від кількості балів, якими оцінюється кожне практичне завдання):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Поточні модульні контролю проводяться у формі комп'ютерного тестування, яке проводить центр незалежного оцінювання, і містять питання теоретичного та практичного характеру. У тестові завдання включаються також питання тем самостійної роботи з навчальної дисципліни. Кількість питань у модульному контролі становить не менше 100 на 1 кредит навчальної дисципліни.

Таблиця формування тестового завдання поточного контролю знань (модулі 1 і 2)

Рівень завдань	Кількість завдань в білеті	Оцінка завдань (бали)	
		за одне	Загальна (макс.)

1	20	0,6	0-12
2	8	0,75	0-6
3	2	1	0-2
Усього	30		0-20

Таблиця формування тестового завдання підсумкового контролю знань

Рівень завдань	Кількість завдань в білеті	Оцінка завдань (бали)	
		за одне	Загальна (макс.)
1	30	0,9	0-27
2	9	1	0-9
3	1	4	0-4
Усього	40		0-40

Поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів за даною дисципліною здійснюється відповідно до «Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти» (<https://ep3.nuwm.edu.ua/25889/>), використовуючи платформу Moodle («Тимчасове Положення про навчальну платформу Moodle в НУВГП» <https://ep3.nuwm.edu.ua/25264/>).

Умови отримання додаткових балів:

участь у кафедральних наукових конференціях (доповідь за тематикою навчальної дисципліни) – 5 балів;
 участь у Всеукраїнській науковій конференції (тези за тематикою навчальної дисципліни) – 10 балів;
 участь у конкурсі студентських наукових робіт (наукова робота за тематикою навчальної дисципліни) – 15 балів;
 індивідуальна (науково-дослідницька) робота з тематики навчальної дисципліни, яка не увійшла в матеріал лекцій (звіт про роботу) – 10 балів.

Рекомендована література

Основна

1. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 49. Ст. 668.
2. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10.12.1971 р. № 322-082. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08/page> (дата звернення: 03.09.2023).
3. Охорона праці в галузях сільського господарства: Навч. Посіб. / І.П. Осадчук, М.М. Сакун, П.І. Осадчук, Т.В. Столярова: Одеськ. держ. аграр. ун. / Каф. безпеки. Одеса: «Видавництво Барбашин», 2007. 480 с.
4. Лут М.Т., Мірошник О.В., Трунова І.М.. Основи технічної експлуатації енергетичного обладнання АПК.: Підручник для студентів ВНЗ. Харків: Факт, 2008. 438 с.

5. Войналович О.В., Білько Т.О. Безпека виробничих процесів : Навч. Посіб. К.: НУБіП України, 2009. 100 с.
6. Про затвердження Правил охорони праці у сільськогосподарському виробництві : наказ Мінсоцполітики України від 29.08.2018 № 1240. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1090-18#Text> (дата звернення: 03.09.2023).
7. Про пестициди і агрохімікати : Закон України від 02.03.1995 № 86/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 03.09.2023).
8. ДСП 8.8.1.2.002-98. Гігієнічна класифікація пестицидів за ступенем небезпечності : постанова МОЗ України від 28.08.1998 № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va002282-98#Text> (дата звернення: 03.09.2023).
9. НПАОП 01.41-1.01-01. Правила охорони праці під час технічного обслуговування та ремонту машин і обладнання сільськогосподарського виробництва : наказ Держнаглядохоронпраці від 30.11.2001 № 512.
10. Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу» : наказ Міністерство охорони здоров'я України від 08.04.2014 р. № 248. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0472-14> (дата звернення: 03.09.2023).
11. ДСН 3.3.6.042-99. Державні санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень. [Чинний від 1999-12-01]. Вид. офіц. Київ : МОЗ України ГСЕУ, 1999. 12 с.
12. ВНТП-АПК-15.07 Підприємства, будинки та споруди для зберігання мінеральних добрив та засобів захисту рослин. [На заміну ВНТП-СГП-46-15.96. Чинний від 2007-08-01]. Вид. офіц. К.: Міністерство аграрної політики України, 2007. 66 с.

Допоміжна

13. ДБН В.2.2-7-98. Будинки і споруди. Будівлі і споруди для зберігання мінеральних добрив та засобів захисту рослин. [На заміну СНіП II-108-78. Чинний від 1998-07-01]. Вид. офіц. К.: Держбуд України, 1998. 34 с.
14. Шаталов О.С. Особливості травматизму та охорони праці працівників сільського господарства. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. Рівне: НУВГП, 2015. Вип. 4(68). С. 396-406.
15. Шаталов О.С., Кусковець С.Л. Методологічні основи оцінки соціальних наслідків смертельного виробничого травматизму. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. Рівне: НУВГП, 2019. Вип. 2(86). С. 166-175.
16. Технологія неорганічних речовин. Частина 3. Мінеральні добрива : навчальний посібник / М. Д. Волошин, Я. М. Черненко, А. В. Іванченко, М. А. Олійник. Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2016. 354 с.

Наукова бібліотека НУВГП. URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>

Державна служба з надзвичайних ситуацій: веб-сайт. URL: <http://www.dsns.gov.ua> (дата звернення: 23.08.2023).

Державна служба України з питань праці : веб-сайт. URL: <http://dsp.gov.ua/> (дата звернення: 23.08.2023).

International Organization for Standardization : веб-сайт. URL: <https://www.iso.org/store.html> (дата звернення: 23.08.2023).

Поєднання навчання та досліджень

Здобувач вищої освіти може приймати участь у роботі наукових гуртків кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності («Положення про наукові гуртки здобувачів вищої освіти НУВГП» <https://ep3.nuwm.edu.ua/25704/>), студентських наукових конференціях, конкурсі студентських наукових робіт з результатами досліджень за тематикою навчальної дисципліни (Положення про проведення конкурсу студентських наукових робіт "Наука очима молоді" в НУВГП URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/8630/>

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Вивчення навчальної дисципліни та її складових спрямоване на формування наступних соціальних навичок (soft skills):

- взаємодія з людьми та вміння працювати в команді;
- оцінювати ризики та приймати рішення;
- уміння управляти людьми та управлінські якості;
- формування власної думки та прийняття рішень.

Дедлайни та перескладання

Оголошення стосовно дедлайнів здачі частин навчальної дисципліни відповідно до політики оцінювання оприлюднюються на сторінці даної дисципліни на платформі MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2574> за календарем та відповідно до «Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП» URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/25072>.

Неформальна та інформальна освіта

Студенти при вивченні даної навчальної дисципліни можуть перезарахувати результати навчання отримані при неформальній та інформальній освіті відповідно до «Положення про неформальну та інформальну освіту Національного університету водного господарства та природокористування» (<https://ep3.nuwm.edu.ua/18660/>).

Для здобувачів вищої освіти є можливість скористатись онлайн-курсами освітніх платформ Coursera (<https://www.coursera.org/programs/national-university-of-water-and-environmental-eng-on-coursera-ioegs?currentTab=CATALOG>), Ukraine Global Faculty (<https://mooc4ua.online/platforms/5>), Labster (<https://www.labster.com/simulations>), що допоможуть у вивченні споріднених дисциплін у провідних університетах світу.

Правила академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти мають дотримуватись академічної доброчесності відповідно до вимог «Положення про академічну доброчесність в НУВГП» (<https://ep3.nuwm.edu.ua/25004/>).

З метою залучення здобувачів вищої освіти до організації процесу як рівноправних учасників у НУВГП діє «Порядок звернень

здобувачів вищої освіти та інших осіб, які навчаються в Національному університеті водного господарства та природокористування» (<https://ep3.nuwm.edu.ua/15467/>). Звернення та вирішення конфліктних ситуацій здійснюється на підставі «Положення про врегулювання конфліктних ситуацій у Національному університеті водного господарства та природокористування» (<http://ep3.nuwm.edu.ua/18583/>).

Вимоги до відвідування

Виконання практичних занять (звіт з практичного(-их) заняття(-ть)) та проходження поточних контролів з дисципліни є обов'язковим. Завдання на практичне заняття отримуються здобувачем на практичному занятті або зі сторінки дисципліни на навчальній платформі Moodle (<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2574>). Пропущені практичні заняття опрацьовуються здобувачем самостійно, а звіт завантажується на сторінку дисципліни на Moodle. Ліквідація заборгованості здійснюється відповідно до «Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП» (<https://ep3.nuwm.edu.ua/25072/>).

Нормативні документи, що містять інформацію щодо організації, планування та проведення освітнього процесу у НУВГП:

1. Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті водного господарства та природокористування <https://ep3.nuwm.edu.ua/4088/>
2. Порядок перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в Національному університеті водного господарства та природокористування <https://ep3.nuwm.edu.ua/19458/>
3. Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти в Національному університеті водного господарства та природокористування <https://ep3.nuwm.edu.ua/20050/>
4. Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення здобувачів вищої освіти у Національному університеті водного господарства та природокористування <https://ep3.nuwm.edu.ua/25274/>
5. Положення про неформальну та інформальну освіту Національного університету водного господарства та природокористування <https://ep3.nuwm.edu.ua/18660/>
6. Положення про порядок реалізації права на міжнародну академічну мобільність в Національному університеті водного господарства та природокористування <https://ep3.nuwm.edu.ua/25052/>
7. Концепція щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами (осіб з інвалідністю) у Національному університеті водного господарства та природокористування <https://ep3.nuwm.edu.ua/15913/>

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №932 від [sDateTime_SignWriteAgree_Last]
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП): [oSignECP.sSigner_Sert]
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00